

Täysistunto

Tiistai 17.10.2017 klo 14.00—17.34

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettujen lakien liitteiden muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 138/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

14.31 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osana hallituksen tänä syksynä tekemää työn verotuksen keventämisen kokonaisuutta lämmityspolttoaineiden verotusta esitetään nostettavaksi nettomääräisesti 45 miljoonalla eurolla vuoden 18 alusta. Tämä on vastaavan suuruinen kuin vuoden 17 alussa voimaan tullut korotus. Tämä on korvaava toimenpide, jonka hallitus on päättänyt toteuttaa sen sijaan, että yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon eli niin sanotun CHP:n hiilidioksidiveron alennus poistettaisiin vaiheittain, niin kuin hallitusohjelmassa päätettiin. Yhdistetyn tuotannon verotuen poistamisella katsottiin olevan vaikutuksia Suomen energiatalouteen, ja verotuen poistaminen ei edistäisi sille hallitusohjelmassa asetettuja ympäristö- ja energiapoliittisia tavoitteita. Lämmityspolttoaineiden veronkorotusten katsotaan paremmin tukevan näiden tavoitteiden saavuttamista.

Veronkorotus kohdennettaisiin sekä veron energiasäilytysuuteen että veron hiilidioksidisuuteen, mutta korotusta painotettaisiin hiilidioksidiveroon, kuten tehtiin myös vuoden 2017 alusta voimaan tullessa korotuksessa. Tällä tavoitellaan kannustamista vähäpäästöisten lämmityspolttoaineiden käyttöön ja samalla pyritään parantamaan maakaasun kilpailuasemaa suhteessa kivihiileen.

Bioperäisten nestemäisten lämmityspolttoaineiden verotuksen rakenne säilyisi ennallaan. Näiden lämmityspolttoaineiden hiilidioksidivero säilyisi alempana kuin fossiilisten polttoaineiden, jolloin korotuksen painotus hiilidioksidiveroon parantaisi bioperäisten lämmityspolttoaineiden kannattavuutta. Kiinteä ja kaasumainen biomassa säilyisi edelleen veronkorotuksen ulkopuolella. Myöskään turpeen matalaan energiaveroon ei ehdoteta muutoksia.

14.33 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä on, kuten kuulumme, kysymys sitten lämmitys-, voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden veronkorotuksesta jälleen kerran. Puhemies, haluan tässä puheenvuorossa nyt vakavasti kiinnittää huomiota siihen, että tälläkin esityksellä on vaikutuksensa ihan tavallisten ihmisten asumiskustannuksiin. Lämmityskus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

tannukset nousevat; kun tähän kaukolämpöön esimerkiksi puututaan, tämä iskee aika ra-justi nimenomaan kaupunkiasukkaiden rahapussiin. Samoin sitten todella moni omakoti- talossa asuva lämmittäjä kokee lämmityskustannusten nousun. Tämä on mielestäni sellai- nen asia, että haluaisin hallituksen kiinnittävän kokonaisvaltaisesti huomiota tähän. Kysyi- sinkin: onko hallituksella jo joitain suunnitelmia, miten se selvittää tämän vaikutuksia asu- miskustannuksiin ja kompensoi tämän menetyksen näille ihmisille, jotka mahdollisesti näiden korotusten seurauksena kärsivät?

Meillähan on tältä päivältä sinänsä hyvä uutinen, ja se hyvä uutinen on se, että opposi- tion vaatimuksesta hallitus on jälleen kerran peruuttanut erään huonon päätöksensä. [Ben Zyskiewicz: No, se ei tapahtunut opposition vaatimuksesta!] Olimme verojaostossa hyvin iloisia siitä, että tänään kuulimme, että hallitus ottaa nyt takapakin tässä kiinteistöveron pakkonostossa. [Eero Heinäluoma: Onko näin?] Tästähan me kävimme pitkän lähetekes- kustelun, ja sosiaalidemokraatteina edellytimme muun muassa, että tästä pakkokorotuk- sesta, joka nimenomaan iskee asumiskustannuksiin ja moneen kaupunkiasujaan, luovu- taan, ja nyt siitä on luovuttu. Ensi vuoden osalta tämä alarajan pakkonosto ei toteudu, ja sii- nä suhteessa järki voitti, mainittakoon se tässä yhteydessä. [Eero Heinäluoma: Siniset ovat saaneet aikaan!] Niin no, nyt on sitten tässä suhteessa hyvä kysyä, onko sitten sinistenkin mielestä oikein se, että tässä lämmityskustannuksia nostetaan todella monella kaupunkilai- sella asujalla tai omakotitalossa asuvalla, ja nyt voisi olla paikka tietenkä sitten pohtia myös tätä esitystä. Mutta kuten sanottu, [Puhemies koputtaa] se kiinteistövero — todetta- koon tässä, puhemies, koska se liittyy olennaisesti tähän asumiskustannuskokonaisuuteen — oli tämän päivän tärkeä uutinen.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 1 minuutti.

14.35 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Meidän tavoitteemme- han ei silloin, kun päätettiin kiinteistöveron lisäkorotuksesta, ollut kiinteistöveron korotus vaan huolehtia siitä, että tärkeä varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, joka tehtiin, pysty- tään kompensoimaan niin, että me pidämme kiinni hallituksen talouspolitiikan perusraa- mista ja turvaamme kuntien taloudellisen tilanteen, kun näitä varhaiskasvatusmaksuja alennetaan. Mutta nyt, kun ne on käyty läpi, on todettu, että verokertymä kiinteistöverosta on noussut niin paljon, että meidän ei tarvinnut tehdä tätä. Siitä täytyy sanoa kiitosta myös- kin valtiovarainvaliokunnan verojaostolle, joka on käynyt tätä asiaa läpi. Me tulimme sa- maan tulokseen hallituksen piirissä, että pystyimme välttämään yhden ikävän veronkoro- tuksen. Mikään ei ole iloisempaa kuin se, että ei tarvitse turhaan veroja nosteskella. Toiset yleensä siitä tykkäävät.

14.36 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Ajattelin puhua tästä energiaverosta, jos se sallitaan, enkä kiinteistöverosta.

Hallitus on tänään tehnyt hyvän päätöksen, kun se on päättänyt varata tulevassa lisäta- lousarviossa 25 miljoonaa euroa syksyn vaikeista korjuuolosuhteista kärsineitten viljeli- jöitten auttamiseksi. Luonteva tapa auttaa on tietysti maatalouden energiatuotteitten val- misteveron palauttaminen, koska märkä syksyhän aiheutti merkittävän energiankulutuk- sen lisäyksen viljankorjuussa ja kuivatuksessa. Tällä hetkellähan maa- ja puutarhatalou- den tuottajille palautetaan tuo kevyen ja raskaan polttoöljyn energiasisältövero kokonai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

suudessaan, ja se on 17 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi palautetaan sähkön valmisteveroa 14 miljoonaa euroa vuodessa.

Mutta vähääkään ei palauteta energiatuotteitten hiilidioksidivero-osuudesta, joka on kaiken kaikkiaan 32 miljoonaa euroa vuodessa. Tämähän poistettiin silloin pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen aikana. Siihen ei ole mitään järkevää syytä. Ilmeisesti se johtui vihreiden vaatimuksesta, mutta tämä vaatimus sikäli oli onttu, jos sellainen oli, että maataloudessahan on pakko käyttää traktoreissa ja kuivureissa ja niin edelleen polttoöljyä. Sitä ei voi vähentää sen mukaan, palautetaanko hiilidioksidivero-osuutta vai ei. Tuo määrä tosiaan on 32 miljoonaa vuodessa, joten tässä olisi aivan oivallista tehdä päätös, että siitä edes tuo 25 miljoonaa euroa päätettäisiin ottaa uudelleen palautettavaksi. Siihenhän on EU:n komission suostumuskkin olemassa. Ihan omasta tahdostamme päätimme muuttaa käytäntöä.

14.38 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on lähtökohtaisesti aivan kannatettava ja hyvä. Käytännössähän tässä painotetaan hiilidioksidiveron tapaisesti veronkorotusta. Noin kolme neljäsosaa korotuksesta kohdistuu hiilidioksidipäästöihin ja sitten se yksi neljäsosa energiasisältöveroon, eli ilmasto-ohjaavuus vahvistuu, ja esimerkiksi maakaasun kilpailukyky kivihiiileen nähden paranee, mikä on hyvä asia.

Esimerkiksi talojen lämmityksessä ja työkoneissa käytettävän kevyen polttoöljyn hinnannousu on tosiasia, ja on rehellistä myöntää, että tämä korotus kohdistuu täysimääräisenä esimerkiksi öljylämmitteisten talojen ja muiden kiinteistöjen lämmityskuluihin, mutta tätä ei pidä kyllä kovin paljon synkistellä. Öljylämmityksestä pyritäänkin eroon, mikä on aivan oikea suunta. Paitsi yksityisiin kiinteistönomistajiin toivottavasti tällä on ennen kaikkea myös julkisen sektorin, kuntien, kaupungin ja valtion, omistamien rakennusten lämmitysmuotojen uudistamiseen vahvasti ohjaava vaikutus.

Turpeen verotukseen hallitus tässä ei puutu eikä esitä muutoksia, joten turpeen kilpailukyky verrokipolttoaineisiin nähden kyllä selvästi paranee. Tässä mielessä tätä esitystä ei voi kyllä täysin ilmastoystävällisenä pitää. Jonain päivänä turpeesta on suuren mittakaavan energiakäytössä kuitenkin luovuttava yhtä lailla ilmaston, suoekosysteemien monimuotoisuuden kuin vesiensuojelun syistä. Tämä olisi hyvä alkaa myöskin ottaa sinne hallituksen verolinjauksiin kohtuullisella aikavälillä mukaan. Kysyisinkin ministeriltä: minäkalaisia keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteita hallituksella on turpeen käytön ja turpeen verotuksen suhteen erityisesti ilmasto, vesiensuojelu ja suoluonnon monimuotoisuus huomioiden?

14.40 Simon Elo si: Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä on tullut esille, nämä ehdotetut muutokset muuttaisivat polttoaineiden välisiä verotuksellisia suhteita siten, että vähemmän hiilidioksidipäästöjä aiheuttavien polttoaineiden, kuten maakaasun, kilpailukyky suhteessa kivihiiileen paranisi, ja kiitänkin edustaja Halmeenpäästä siitä, että rehellisesti myönnätte, että tämä on hyvä asia.

Kun edustaja Viitanen otti esille, että onko mietitty, mikä vaikutus tällä on kuluttajiin, niin täytyy muistaa, että käytettävissä oleviin tuloihin suhteutettuna veronkorotuksen suora vaikutus on varsin vähäinen. Gini-kertoimella mitattuna, jota oppositiokin on täällä monta kertaa käyttänyt, ehdotettujen korotusten vaikutus on lähellä nollaa. Absoluuttisesti mitattuna nämä korotukset koskevat ylimpiä tulokymmenyksiä alimpia voimakkaammin. Eikö tämä ole juuri sitä, mitä vasemmisto-oppositio on yleensä vaatinut näihin uudistuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

siin liittyen, että ne vaikuttaisivat suurituloisiin suhteessa enemmän kuin pienituloisiin? Tässä täytyy muistaa juuri se, että ylemmissä tuloluokissa olevat kotitaloudet asuvat huomattavasti suuremmissa asunnoissa sekä useammin omakotitaloissa. Täytyy ihmetellä, että mikä se vasemmisto-opposition linja nyt sitten on, jos tällainen vaikutus, mikä tällä todistetusti tulee olemaan, ei sitten teille kelpaa.

14.41 Emma Kari vihr: Arvoisa puhemies! Ilmaston kannalta on kyllä ehdottomasti positiivista, että tässä korotuksessa painotetaan hiilidioksidipäästöjä, ja siinä mielessä se ohjaa meidän verotusta juuri siihen suuntaan, mihin vihreiden esityksissä on pyrittykin. Eli meidän pitää käyttää polttoaineveroja niin, että me pyrimme kaikessa päästöjen pienentämiseen, ja tässä mielessä tämä esitys onkin ehdottoman kannatettava.

Mutta kun edustaja Halmeenpää tässä ihmetteli, että kun otetaan näitä hyviä askeleita, miksi sitten ei katsota kokonaisuutta, niin näihin ihmetyksiin on kyllä helppo tässä yhtyä, koska tosiaan turpeen verotukseen ei tässä esitetä minkäänlaisia korotuksia. Näin nimenomaan luodaan kannusteita turpeen käytön lisäämiseen, mikä ei sinänsä vastaa kyllä näitten esitysten tavoitteita. Tässä mielessä tätä esitystä ei voi kyllä pitää ilmaston kannalta parhaana mahdollisena, ja toivoisinkin, että turvetta myös tässä yhteydessä tarkasteltaisiin.

14.43 Kalle Jokinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä keskustellaan lämmityspolttoaineiden valmisteveron korotuksesta, ja tähän pohdintaan aina tähän aikaan vuodesta liittyy polttoaineverojen korotukset kokonaisuutena. Tässä yhteydessä, kun lämmityspolttoaineiden veronkorotuksesta puhutaan, siinä on vahva ohjausvaikutus siihen, että pyritään uusiutuvaan energiaan myös lämmityskäytössä, mutta kolikon toiseen puoleen on yleensä aina tähän vuodenaikaan kuulunut se, että korotetaan myös dieselin ja bensiinin valmisteveroja. Tällä kertaa se on selvä arvovalinta työn linjan puolesta: työssäkäynnin kustannuksia tässä maassa, suuressa maassa, jossa ihmiset ovat riippuvaisia henkilöautoista mitä suurimmissa määrin, ei haluta nostaa, elikkä ei haluta nostaa työssäkäynnin kustannuksia korottamalla dieselin ja bensiinin verotusta, ja siitä kiitos hallitukselle ja valtiovarainministeri Orpolle, joka on tämän asian hyvin oivaltanut.

Sitten täällä edustaja Viitanen nosti ansiokseen kiinteistöveron alarajan jättämisen ennalleen, että sitä korotusta ei nyt tehdä. Täytyy muistuttaa edustaja Viitaselle, että se on hallitus, joka täällä tekee nämä päätökset, eikä oppositio. [Eero Heinäluoma: Eduskunta!] — Hallitus tekee esitykset ja eduskunta sitten päättää budjetit, näin se on. — Tämä korotus on tässä vaiheessa tarpeeton, koska meille on tietysti tärkeää, että valtion tulokertymä on se, mitä me tarvitsemme yhteisten menojen kattamiseksi, ja jos se tulokertymä kertyy muuten, niin silloin ei tehdä tarpeettomia veronkorotuksia. Tämmöisiä veronkorotuksia ei ideologisista syistä rakasteta, niin kuin jossain päin muualla tässä salissa. On tärkeää, että verotulokertymä saadaan kasaan ja turhia veronkorotuksia ei tehdä.

14.44 Ville Niinistö vihr: Arvoisa puhemies! Tämä on hyvä lakiesitys. Kun kerrankin näin on, piti tulla tänne saliin saakka oikein sanomaan se ääneen, kun harvemmin näin pääsee tämän hallituksen aikana tekemään. [Ben Zyskowitz: Twitteriin kanssa!] — No, edustaja Zyskowitz voi pitää siitä huolen. Voitte oppia uutta samalla.

Haluaisin vain sanoa sen, että meidän pitää miettiä todellakin kokonaisuutta silloin, kun me mietimme veron keräämistä energiaveroista ja polttoaineveroista, ja pyrkiä varmistamaan, että suomalaisten ihmisten, myös niiden omakotitaloasujien ja kaukolämmityksen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

piirissä olevien, ja suomalaisen yhteiskunnan taloudellinen hyvinvointi on pitkällä aikavälillä paras mahdollinen. Tässä esimerkki Ruotsista kertoo vain sen, että kun Ruotsi jo 15 vuotta sitten päätti nostaa näitten lämmityspolttoöljyjen verotason noin kolminkertaiseksi meidän silloiseen verrattuna ja antoi samaan aikaan aika isot kannustimet ja tuet siihen, että vaihdetaan pois polttoöljyn käytöstä lämmityksessä, niin Ruotsissa ei ole öljylämmitteisiä omakotitaloja käytännössä enää ollenkaan. Meillä on vielä kymmeniätuhansia jäljellä, ja se on ollut karhunpalvelus näille ihmisille, että poliitikot Suomessa ovat olleet hitaampia tässä muutoksessa. Siksi ehkä peräänkuulutankin nyt hallitukselta sitä, että ei se ole ihmisten vika, että heillä on talossaan joku lämmitysjärjestelmä, joka on vanhentunut, mutta meidän pitäisi auttaa heitä vaihtamaan se ja sen pitäisi olla heille mahdollisimman kannattavaa.

Mutta tämä lakiesitys on erittäin perusteltu, enkä lähde sitä populistisesti, lyhytjänteisesti vastustamaan sen takia, että se voi nostaa jonkun lämmityskustannuksia lyhyellä aikavälillä, mutta pitää miettiä, mikä näiden ihmisten vaihtoehto on. Eli energianeuvontaan pitäisi panostaa, ja onko hallitus laskenut, kuinka kannattavaa on keskimäärin, mikä takaisinmaksuaika on ihmisillä, kun he vaihtavat polttoöljyn sitten kestävämpiin lämmitysjärjestelmiin, niin kuin vaikka maalämpöön ja muihin vaihtoehtoihin? Usein se takaisinmaksuaika on vain viisi vuotta, mutta tässä voisi miettiä myös uusia kannustimia, jos kotitalousvähennys ei siihen riitä. Onko ministerillä tähän vastausta?

14.46 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tässä on puhuttu tämän lakiesityksen vaikutuksista öljylämmitteisiin talouksiin, ja kyllähän se varmasti on niin, kuten edustaja Niinistö tuossa vähän ikään kuin viittasikin, että niissä asuu iäkkäämpää väkeä, joka ei ole kyennyt muutoksia tekemään.

Edustaja Elo puolusti vahvasti sitä, että tämä on hyvinkin tasa-arvoinen veronkorotus. Totean tässä vain, että se siis suhteellisesti kohtelee eri tuloluokkia samalla tavalla, ei siis suurituloisia erityisen kalseasti.

Mutta nämä luvut ovat vuodelta 2012. Meillä on aika vanha aineisto tässä nyt tämän lakiesityksen taustalla. Me edellytimme viime vuonna tämän vastaavan korotuksen osalta, että sen vaikutuksia tuloeroihin ja sosiaalista hyväksyttävyyttä tutkittaisiin, ja olisi todella tärkeätä, että selvitetäisiin, keitä ovat ne 200 000 ihmistä, jotka vielä asuvat öljylämmitteisissä omakotitaloissa.

Harmillista on se, että käytössä tällä hallituksella on pelkästään keppi eikä porkkana, kuten edellisellä hallituksella, jolla oli vaatimaton 10 miljoonan euron määräraha pientalojen energiaremontteja varten, nimenomaan että päästäisiin öljystä esimerkiksi maalämmitykseen. On täysin erikoista, että tätä kymmentä miljoonaa ei tahdo enää löytyä niille ihmisille, jotka haluaisivat asua ekologisemmin. Näin asumisen kustannukset kasvavat.

Kuten edustaja Jokinen tuossa totesi, tuo kohtuuton pakkokorotus kiinteistöveroihin tuli tänään peruutettua. Siitä kukin ottakoon kunnian. Joka tapauksessa helsinkiläiset, espoolaiset, uusimaalaiset kiittävät sitä, että kasvun esteitä ei lisää rakenneta. Mutta kun hän puhui tarpeettomista veronkorotuksista, joita ei tehdä, niin eikö se [Puhemies koputtaa] kiinteistöveron ylärajan nosto, jota yksikään kunta ei tarvitse, nimenomaan ole tarpeeton?

14.49 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! Heti alkuun on kerrottava, että minulla on huonoja uutisia edustaja Viitaselle: tämä kiinteistöveron alarajan korotuksen peruuntuminen ei todellakaan johtunut opposition tai edustaja Viitasen vaatimuksesta, vaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

se johtui siitä, kuten ministeri Orpo täällä kertoi, että uudet tuottoarviot kiinteistöverosta kertovat, että tätä korotusta ei tarvita varhaiskasvatuseräyksen alennuksen kompensoimiseksi kunnille. Kun me kokoomuksessa, toisin kuin te siellä sosiaalidemokraateissa, emme rakasta veroja, niin me emme halua tällaisia tarpeettomia veronkorotuksia tietystikään olla puoltamassa. [Timo Harakan välihuuto] — Viime viikolla sanoin täällä moneen kertaan, edustaja Harakka, että kukaan ei ole iloinen siitä, että joudutaan korottamaan kiinteistövero.

Mitä sitten tulee tähän nyt listalla olevaan veronkorotukseen, niin edustaja Viitanen on pahoillaan siitä, että se koskee aivan tavallisia suomalaisia. No, eipä se kiinalaisiakaan voi koskea, mutta tämä on seurausta siitä hallituksen valitsemasta työn linjasta, että me emme halua kiristää, edustaja Viitanen, tavallisten, keskituloisten, ahkerien suomalaisten työtä tekevien ihmisten verotusta, vaan mieluummin suuntaamme näitä veroja haittojen ja kulutuksen verottamiseen.

Kun edustaja Harakka nosti tämän tuloeronäkökulman tässä taas esiin, niin edustaja Harakka, kun me emme halua kiristää työnteon verotusta, vaan mieluumminkin keventää sitä, ja haluamme kiristää haittojen, kuten alkoholin ja tupakan, verotusta, niin sillä on Gini-kertoimeen kielteiset vaikutukset, mutta ette kai tekään ole sitä mieltä, että meidän pitäisi mieluummin kiristää työnteon verotusta ja keventää esimerkiksi tupakoinnin verotusta, jotta vaikutukset Gini-kertoimeen olisivat sellaisia kuin te toivotte?

Puhemies Maria Lohela: Vastauspuheenvuoro edustajille Viitanen ja Harakka. Sitten ministeri Orpon puheenvuoro.

14.51 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti edustaja Zyskowiec ei nyt muistanut, että esimerkiksi lapsiperheiden verotusta hyvin ikävällä tavalla hallitus on kiristämässä, mikä mielestäni ei ole oikein. Eikö se, edustaja Zyskowiec, ole kuitenkin niin, että se on hyvä, että oppositio esittää omia vaihtoehtojaan, esittää vaatimuksia, esittää perusteluja sille, miksi hölmöt esitykset pitää perua? Ei kai se kiellettyä ole, luulisi siitä teillekin apua kaiken kaikkiaan olevan, ja opposition oikeuksiin varmasti kuuluu painostaminen. Ja siitä olen vilpittömästi iloinen, ja toivottavasti edustaja Zyskowieckin on, että hallitus perui tämän päätöksen ja tämä SDP:n vaatimus vaikutti kaiken kaikkiaan. [Ben Zyskowiec: Ei se vaikuttanut!]

Puhemies! Edustaja Zyskowiec kun tuossa sanoi, että hän ei rakasta turhia veroja, niin miksi hän sitten rakastaa turhaa säätelyä? Nimittäin nyt kun tämä alarajan pakkonosto perutaan, niin ei ole mitään järkeä jättää sitä ylärajan nostoa sinne, koska sillä ei ole mitään vaikutusta, se ei vaikuta fiskaalisiin tavoitteisiin. Se on vain eräänlainen normi normin vuoksi [Puhemies koputtaa] ja laki lain vuoksi. Ei kai sitä tehtyä työtäkään voi roskikseen ilmeisesti hallituksen mielestä heittää. [Puhemies: Edustaja Viitanen, aika täynnä!] En ymmärrä.

14.52 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowiecin kellossa oli aivan toinen ääni viime viikolla. Nyt on sitten aivan toinen mielipide. Mutta jos saan ennustaa, niin edustaja Zyskowiec äänestää vielä tässä salissa veronkorotusten puolesta tälläkin kaudella, niin että ilmeisesti nämä veronkorotukset ovat kuitenkin hänelle jonkinsorttinen salarakas.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

Kun puhutaan työn verottamisesta, niin olen aivan varma siitä, että niistä 200 000:sta öljylämmitteisessä talossa asuvasta suomalaisesta valtaosa tai ainakin merkittävä osa on eläkeläisiä. Heitä ei yhtään lohduta se, mitä te täällä paasaatte työn verotuksesta. Heidän verotuksensa kiristyy, onneksi ei nyt sentään niin kuin tuossa oli käymässä, että helsinkiläinen eläkeläispariskunta jossain Tapanilassa olisi joutunut maksamaan 100 euroa lisää pelkästään siitä ilosta, että asuu omakotitalossa. Toivottavasti eivät asu öljylämmitteisessä omakotitalossa.

Ja sekin pitää paikkansa, mitä edustaja Viitanen sanoi: [Puhemies koputtaa] koululaisperheiden verotus kiristyy.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 3 minuuttia.

14.53 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Tässä on oikeastaan kyse samaan aikaan kahdestakin asiasta: on kyse ilmastopolitiikasta ja sitten itsessään veropolitiikan peruslinjasta. Veropolitiikan peruslinjassa, juuri niin kuin täällä on todettu muun muassa edustaja Zyskowiezin suulla, me siirrämme painopistettä työn verotuksesta [Eero Heinäluoma: Ja miljoonaperintöjen!] välillisiin veroihin ja ympäristöä saastuttavan toiminnan veroihin. Ja tämä on juuri sellainen.

Kun edustaja Niinistö sanoi, että käy kerrankin kehumassa hallitusta, niin minunkin täytyy puolestani kerrankin kehua edustaja Niinistön erittäin hyvää, tasapainoista ja fiksua puheenvuoroa. Otitte siinä esille muun muassa energianeuvonnan ja kotitalousvähennyksen keinoina saada aikaan energiaremontteja talossa. Minä myöskin uskon näihin keinoihin. Minä uskon siihen, että tällä hetkellä maalämmön, aurinkosähkön, vaihtoehtoisten energiamuotojen ja sähköverkkojen kehittämisen ja niin edelleen myötä pikku hiljaa, yhdessä veronkorotusten kanssa — tässä tapauksessa niiden, jotka suunnataan ympäristöä haittaavaan, saastuttavaan toimintaan — me pääsemme oikeaan suuntaan, oikeaan maaliin. Ja on tärkeää miettiä edelleenkin, miten tätä kehitystä voidaan jatkaa. Kun kerran sanoin, että tässä on kaksi puolta, on siis se veropolitiikka ja sitten on ilmastopolitiikka, niin meidän vain pitää tehdä näitä. Hyväksyttekö te sen, että meillä 200 000 kotitaloutta käyttää öljylämmitystä? Se on meidän ilmastolta silloin pois. Silloin meidän täytyy tehdä näitä ratkaisuja, ja meidän täytyy edistää sitä, että se muutos tapahtuu, ja siksi tämä on täysin looginen suunta. Kotitalousvähennystä on jonkun verran parannettu tämän hallituksen toimesta. Uskon, että se omalta osaltaan varmasti tukee näitten remonttien tekemistä.

Vielä kerran tähän kiinteistöveropäätökseen: Todellakin oli niin, että ne laskelmat näistä tuotoista saatiin ja sen perusteella todettiin, että ensi vuodelta voidaan tämä 50 miljoonan kiinteistöveron kiristys jättää tekemättä, mutta sitten vuodelle 19 niiden laskelmien mukaan tulee löytää 10 miljoonan verokertymä jostakin. Tämä oli erinomaisen iloinen uutinen. Minä uskon, että tässä salissa hyvin harvassa ovat ne, jotka olisivat tykänneet tästä veronkorotuksesta, ja siksi oli hyvä, että me pystyimme tämän ratkaisun tekemään. Mitä siihen ylärajaan tulee, niin jos ei kerran kukaan sitä käytä, niin onko se sitten niin pahakaan siellä olemassa? Minusta se ainakin suojelee siltä, että jos joku päättää sitä käyttää, niin on joku rajakin sillä.

14.56 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Todellakin öljyn käytöstä pitää päästä eroon. Se on ympäristövastuuta, se on vastaus ilmastonmuutokseen. 2006 esitin, että Suomi asettaisi yhteisen tavoitteen [Pia Viitanen: Se oli hyvä esitys!] luopua öljystä vuoteen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

2030 mennessä ja että tehtäisiin pitkäaikainen ohjelma, jolla kotitalouksille ja myös yrityksille jäisi aikaa sopeutua tähän, ja tässä yhdyn edustaja Niinistön toteamukseen, että pitää olla ohjelma, mitä kulloinkin tehdään, ettei käy niin, että kuluttajat ja tavalliset ihmiset, joista täällä on puhuttu, joutuvat tempoilevan politiikan kohteiksi, joita sitten ruoskitaan näillä veronkorotuksilla. Edustaja Zyskowicz sanoi, ettei niitä rakasteta, mutta siitä huolimatta niitä täällä esitetään, niin kuin tässäkin asiassa.

Ikävä kyllä tuota tahtoa ei silloin syntynyt eikä tällaisista pitkän ajan ohjelmaa tehty eikä tehty niitä porkkanoita, jotka olisivat esimerkiksi kotitalouksien osalta rohkaisseet luopumaan öljylämmityksen käytöstä. Nyt tehdään sitten yksi uusi kierros lisää, ja ihan niin kuin edustaja Niinistö sanoi, tähän ei sisälly rohkaisua siihen, että otettaisiin käyttöön vaikkapa maalämpöä tai muita uusiutuvaan energiantuotantoon pohjautuvia ratkaisuja. No, ei olla eri mieltä tavoitteesta, mutta ollaan eri mieltä siitä, millä tiellä mennään.

Mitä sitten tulee kiinteistöverokysymykseen, niin minä ihailen edustaja Zyskowiczia: hän on ehtymätön keksimään hallituksen käänteille aina perustelut. Siis yleensä sanotaan, että peruuttamalla ei pääse eteenpäin, mutta kokoomus on tehnyt tästäkin taiteenlajin, ja tässäkin tuntuu kuin peruuttamalla päästäisiin eteenpäin, [Naurua] koska tänään 10.09 tuli juuri sopivasti oikeita tietoja helpottamaan verojaoston päätöksentekoa. No, ehkä oli sitten niin, että edustaja Viitanen ja edustaja Harakka olivat jo syyskuussa hivenen enemmän katsoneet näitä tietoja, koska nämä veroennakkotiedothan tulivat jo syyskuun puolivälissä kunnille. Me tiedämme sen syyskuun puolivälistä jo, mikä on ollut verokertymäkehitys kautta linjan. [Puhemies koputtaa] Mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan, ja jos joskus tarvitsen asianajajaa oikein vaikeaan tapaukseen, se on edustaja Zyskowicz.

14.58 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan aluksi pitää kiittää edustaja Heinäluomaa suosituksesta.

Mutta mitä tähän kiinteistöveroon tulee, niin ei tässä todellakaan ole mitään mystiikkaa. Koko ratkaisu aikanaan hallituksessa — olikohan se nyt sitten puoliväliriihessä, en ole ihan varma, taisi olla juuri siellä — päätettiin sen vuoksi, että päätettiin alentaa varhaiskasvatustmaksuja, ennen kaikkea siis pieni- ja keskituloisten ihmisten varhaiskasvatustmaksuja, ja tämä merkitsi kunnille tulonmenetystä, jolloin sitten päädyttiin siihen, että kiinteistöveron alarajaa korottamalla kuntien talous tältä osin turvataan. Nyt kun on saatu arviot siitä, että tätä kiinteistöveron korotusta ei tarvita paikkaamaan tätä kuntien tulovajetta, joka syntyi näistä varhaiskasvatustmaksuista, niin on tehty päätös siitä, että tämä korotus peruutetaan.

14.59 Eero Suutari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun itse olen siellä valtiovarainvaliokunnan verojaostossa, niin täytyy sanoa, että ei ole tämän päivän asia siitä hallituksen esityksestä keskustelu ja sen katsominen, että miten se olisi mahdollista muuten kuin korottamalla sitä alarajaa. Itse olen käynyt keskustelua Amerikkaan, kun ministeri siellä oli, jo viime viikolla, että tämä on mahdollista, koska nämä kiinteistöverotuotot ovat nousemassa sillä tavalla, että meillä ei ole tarvetta vuonna 2018 ja sitten 2019. Tosiaan se 10 miljoonan vaje on siellä ollut, ja kaikki, jotka ovat verojaostossa, tietävät totuuden tästä asiasta. Turhaa sanoa, että se olisi tämän päivän asia ja opposition painostuksesta tehty, vaan on haettu itse omaa ratkaisua hallituksen taholta.

Sitten turveasiasta, kun täällä ei kukaan näköjään puolusta turvetta: Kolmannes turpees- ta on Lapissa, kolmannes Kainuussa ja kolmannes sitten muualla Suomessa. Siitä noste-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

taan 0,6 prosenttia, ja siellä on työllisyyttä, ja suomalainen teknologia on siinä johdossa. Se on kehittymässä hyvään suuntaan, mutta sen käyttö vähenee. Meidän on [Puhemies koputtaa] turha täällä lisää painostaa sitä.

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi vastauspuheenvuoro. Edustaja Ala-Nissilä.

15.01 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Tämä keskustelu liittyy todella asumiskustannuksiin. Kun olen myöskin siellä verojaostossa, voin todeta, että tästähän on käyty keskustelua, onko hyvä asia, että valtio asettaa alarajan kiinteistöverolle ja että se pidetään laissa mukana. Se ei ole periaattessa hyvä asia, ja toisaalta myöskin tämä lisää asumiskustannuksia ja on ehkä myöskin investointien esteenä heikosti kannattavilla aloilla.

Tässä on kysymys, niin kuin edustaja Zyskowicz sanoi, todella varhaiskasvatusmaksun kompensoimisesta, ja nämä verotulokertymät ovat aina arvioita. Nyt kun on talous lähtenyt nousuun, rakentaminen on voimakasta ja rakennuksia valmistuu, sitä kautta kiinteistöveropohja myöskin vahvistuu. Eli hallituksen linjalla kun mennään, voidaan tehdä aina ajassa, niin kuin tänään, hyvää veropolitiikkaa.

Puhemies Maria Lohela: Ja listalle.

15.02 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! En malta olla mainitsematta, että kyllä tämä ajassa tekeminen on sitten hyvin sekuntipeliä. Nimittäin meidän verojaostomme kokous alkoi muistaakseni 10.30 ja 8 minuuttia ennen kokousta vielä emme tienneet, mikä se ajan-kohtainen arvio verotuloarviosta oli, se ei ollut kellään selvillä. Mutta onneksi se maaginen 8—10 minuuttia sitten selvitti tämän, tosin siihen tarvittiin vielä yksi neuvottelutaukokin ennen kuin tämä verotuloarvio sitten selvisi. Että kukin kuulija varmasti, puhemies, nyt itse arvioi, mikä tässä on taustalla: onko siinä sitten verotulojen kertymän kehityksen selvittäminen, vai mahtaako olla enemmänkin sitten keskustan kannatuskehityksestä kysymys, mikä sitten muutti tämän päätöksen, jota edustaja Zyskowiczkin vielä silloin viime viikolla hyvin innokkaasti puolusti. [Eero Heinäluoma: Veikkaan jälkimmäistä!] — Veikkaamme näin. [Jukka Gustafsson: Kumpi se jälkimmäinen oli?] — Kepun kehitys oli jälkimmäinen. — Pääasia kuitenkin meidän kannaltamme on se, että asia, mitä vaadimme, mitä esitimme, etenee. Hyvä, että hallitus perui tämän hölmön esityksensä, joka olisi lisännyt tavallisten suomalaisten kiinteistöveroja ja sitä kautta asumiskustannuksia.

Mutta kuten sanottu, puhemies, tässä nyt on tämä seuraava ongelma juuri sen tavallisen suomalaisen asumiskustannusten osalta, ja se on tietenkin tässä yhteydessä se, että näitä kaukolämpömaksuja nostetaan. Se iskee moneen kaupunkilaisasujaan ja samoin sitten näihin mainittuihin pariinsataantuhanteen omakotiasujaan, jotka asuvat öljylämmitteisissä taloissa. Siksi peräänkuulutan ja kysyn myös aiemmin: aikovatko hallituspuolueet nyt miettiä jonkinlaista kompensatiota tästä näille asujille? Kuten sanottu, jos täällä puhutaan tulonjakovaikutuksista, varmasti on niin, että näissä omakotitaloissa asuu juuri täällä mainittua kohtuullisen pienituloista eläkeläisväestöä, jolla ei ole ollut taloudellisia mahdollisuuksia näitä lämmitysjärjestelmiä muuttaa, ja siksi tarvitsisi saada jonkinlaista korvausta ja kiinnittää [Puhemies koputtaa] huomiota myös tähän porkkanapuoleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

15.04 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Niinistö vertasi Suomen ja Ruotsin välisiä eroja lämmitysöljyn käytössä. Todella ero on merkittävä: Ruotsissa ei enää ole oikeastaan, kuten hän sanoikin. Mutta Suomessakin olisi aika siirtyä ilmeisesti maalämpöön, nimenomaan kun siihen nyt on saatavissa suhteellisen halpakorkoista lainaa ja maalämmön tuotto takaisinmaksuaikoina, riippuen vähän olosuhteista, on 5—10 vuotta. Nykyisellä korkokannalla voisi sanoa, että se on erittäin hyvä investointi, ja sillä öljylämmittäjä pääsee eroon suhteellisen kovasta öljyn rasituksesta omaan elämiseensä ja lämmitykseen.

Tässä viimeaikainen kehitys on myös johtanut siihen, että aurinkoenergiaa käytetään tämän maalämpöpumpun käyttämiseen, jolloin sitäkään sähköä ei tarvitse ottaa verkosta. Ja viisaimmat ovat käyttäneet kesäaikana syntyneen tilanteen hyväksi pumppaamalla tätä maalämpöä siihen ympäristöön, mistä maalämpö talven aikana, kylmänä vuodenaikana otetaan, jolloin hyötysuhde paranee merkittävästi vielä nykyisestä.

15.05 Timo Kalli kesk: Puhemies! Käsittelyn pohjana olevassa esityksessä on kysymys valtion tuloista ja toisaalta ilmastopolitiikan ohjauksesta, ja minusta tähän kysymykseen pitää paneutua nimenomaan tällä tavalla. Voimakkaasti esille on noussut lämmityspolttoaineen hinnan korotus, joka on 1,88 senttiä litralta ja jonka kustannus omakotitalon asujalle on 20—40 euroa vuodessa. No sekin on korotus, mutta meidän pitää muistaa, että omakotitaloissa siihen lämmitykseen on olemassa vaihtoehtoja. Niin kuin jo mainittiin, on puu, on maalämpö, on aurinkolämpö, ja koko ajan tekniikka tuo uusia mahdollisuuksia. Eli meillä on olemassa tiekartta, jolla omakotitalojen omistajia yritetään ohjata, ja kaikki hyvin tietävät, että jotain on pakko tehdä ilmastopolitiikan kannalta.

Tässä keskustelussa on noussut esille myöskin tänään valtiovarainvaliokunnan päättämä kiinteistöveron alarajojen korotuksen poisto. Itsekin olin mukana verojaostossa, ja näistä aikatauluista muistutan vain, että viime perjantaina verojaosto päätti, että käsittelyn pohjaksi tiistaille laaditaan sellainen mietintöluonnos, jossa näitä alarajoja ei nosteta. [Pia Viitanen: Oli A- ja B-versio!] Kun tässä voimakkaasti on noussut esiin se, että 10 minuuttia tai 15 minuuttia ennen, niin periaatteessa poliittinen päätös hallituspuolueiden valiokuntaryhmien osalta tapahtui perjantaina, ja sen jälkeen on sitten sukkuloitu hallituspuolueiden puheenjohtajien kanssa, ja tänään on syntynyt hyvä ratkaisu, jota tässä on kehuskeltu. Valitettavasti vain tähän liittyy yksi hylkäysehdotus, enkä tiedä, mitä se tarkoittaa.

15.07 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tässä salissa on tänään puhuttu yllättävänkin positiiviseen sävyyn tästä veronkorotuksesta, joka nostaisi edelleen asumisen hintaa, ja ainakaan itse en veronkorotuksia rakasta. Muun muassa kotitalousvähennyksen alan laajentaminen olisi hyvä keino, jos halutaan öljylämmityksestä eroon. Se olisi paljon kannatettavampaa. Asumiskustannusten nousu on ollut jatkuvaa, ja tämän esityksen myötä kaukolämmön hinta nousisi yleisesti prosentin tai pari käytettävästä laistostyypistä riippuen ja öljylämmitteisen omakotitalon lämmityskustannus nousisi noin 43 euroa vuodessa. Onko se paljon vai vähän, sitä voi kukin itse arvioida, mutta ainakaan itse en usko, että asukkaat juuri kiittävät tästä esityksestä hallitusta.

Arvoisa puhemies! Sitä vastoin tänään tehty kiinteistöveroprosenttien alarajojen nostoesityksen peruuttaminen oli kyllä erittäin hyvä päätös. Siitä tulee kiittää hallitusta, että se tuli asiassa järkiinsä. Tästä kiinteistöveroasiastahan käytiin hyvä ja pitkä lähetekeskustelu eduskunnassa viime viikolla, ja kyllä minä katson, että opposition täällä esittämillä näkö-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

kannoilla oli vaikutusta tähän tehtyyn oikeaan päätökseen ja tämän alarajojen korottamisesityksen perumiseen. Edustaja Zyskowicz kyllä väheksyi opposition merkitystä, mutta kyllähän me viime perjantaina jo saimme kokea, kuinka oppositiokin voi vaikuttaa täällä esittäessään veteraanien tukemista, ja hallituksen ankarasta vastarinnasta huolimatta oppositio voitti tuon äänestyksen.

Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo totesi äsken, että kiinteistöveron lakisääteisten alarajojen nosto olisi ollut osa kompensatiota, jolla kunnille olisi korvattu varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta johtuvia tulonmenetyksiä, mutta itse en kyllä katso, että alarajojen nosto olisi siihen vaikuttanut. Nythän kunnilla on laajempi liikkumavara [Puhemies koputtaa] ja ne voivat kompensoida nämä menetykset muutoinkin.

15.09 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Olisin halunnut tästä turpeen käytöstä, kun täällä niin haluttiin duubioda sen käyttöä, sen verran sanoa, että tosiaan meillä on Suomessa noin kolmannes maa-alasta turpeessa ja turvemassa kasvaa vuosittain ja sitoo tietysti hiilidioksidia siihen itseensä. Vaikka me otamme sieltä sen 0,6 prosenttia turpeesta käyttöön, joka tällä hetkellä on, niin siitä huolimatta kasvaa tämä hiilidioksidin sitoutuminen siihen. Meillä tietysti on ohjelmana se, että mahdollisimman vähän turvetta sitten jatkossa otetaan.

Mutta täytyy ottaa huomioon myös se, että viime kaudella tehtiin määrittelyt näistä turvemaista, missä tätä turpeenottoa voidaan suorittaa. Kaikki nämä, jotka saavat luvan turpeen nostoon, ovat tällä hetkellä niitä maita, jotka ovat luontoarvonsa jo menettäneitä, eliikä niiden on pitänyt olla sellaisia, ettei niitä voi enää puolustaa. Sitten kun saadaan tämä turvemassa nostettua sieltä ylös, sen jälkeen sinne voidaan istuttaa metsää, joka sitten myös on hiilinielu entistä enemmän verrattuna siihen, mitä on tämä huono kitumaa, mikä siellä tällä hetkellä on.

15.11 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä polttoaineverotuksen lievässä korotuksessa lämmityspolttoöljyn kautta — tai siis samaa polttoöljyähän käytetään myös traktoreissa polttoaineena — nyt ei varmaan maailma kaadu. Aivan kuten on monessa puheenvuorossa todettu, tämä ilmastopolitiikan hoito vaatii, että yritetään päästä siitä irti pikkuhiljaa, niin kuin Ruotsi on sen tehnyt jo, ja ruvetaan käyttämään kotimaisia raaka-aineita, kuten tässä on tullut. Pelletti on hyvä vaihtoehto, maalämpö on hyvä vaihtoehto, ilmalämpöpumppu on hyvä vaihtoehto. Yksi tai oikeastaan kaksi vaihtoehtoa on tässä unohnut: Toinen on nämä kotimaiset erinomaiset lämmitystakat ja -uunit, joissa niissäkin tämä hiukkaspäästöpuoli on saatu haltuun. Kotimaisella jo pelkällä roskapuulla pystyy moni talon lämmityksen hoitamaan niin edullisesti, että se on todella halpaa, ja öljyn käyttö on loppunut. Sen parempaa ilmastotekoa en voi kuvitella.

Turvehan, mistä edustaja Suutari erinomaisesti puhui, on loistava mahdollisuus Suomelle aina. Se on kotimainen polttoaine. Olen vähän ihmeissäni siitä, että tässä talossa ei huoltovarmuudesta kukaan tunnu olevan huolissaan enää ollenkaan. Toinen juttu: Kuten tiedetään, olette lehtiä lukeneet ja tiedotusvälineitä seuranneet, me saamme turpeelle uusiokäyttöä. On kehitetty uusia tuotteita, jotka ovat aivan maailman mittaluokassa mullistavia, ja nekin vähentävät fossiilisten aineiden käyttöä, kivihiilen ja raakaöljyn käyttöä. Sillä alalla on vasta tekniikan kehitys menossa, ja tänäkin päivänä se jatkuu, ja ensimmäisiä tehtaita ruvetaan pystyttämään Suomeen. Se on niitä innovaatioita, joilla Suomi nousee tästä lamasta, kun nousee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

Kun sitten veroja lähdetään alentamaan, niin tässä oppositio on ankarasti hyökännyt ja epäillyt, että kaikki on heidän ansiotaan. Kas kun ette viime kaudella niitä keinoja käyttäneet. Tehän viime kaudella kokeilitte verojen korotusta. Mitä tapahtui: 100 000 työtöntä lisää hurjaa vauhtia, valtion velka nousi eksponentiaalisesti ylöspäin. Eivätkö nämä keinot ole jo kokeiltu, arvoisat opposition edustajat? Te olette sen jo kokeilleet. [Pia Viitanen: Tehän tässä nyt veroja olette korottamassa!] Kyllä meidän pitää pitää huoli siitä, että talouselämä pyörii ja uusia töitä syntyy ja fossiilisista polttoaineista päästään eroon. Se ei ole naurun asia. Se on vakavaa politiikkaa. [Välihuutoja]

15.13 Simon Elo si: Arvoisa puhemies! Täytyy hieman kommentoida veteraanikysymystä siinä suhteessa, että on minusta erikoista nostaa jotenkin hallituksen syyksi tämä äänestystulos ja tähän liittyvä ponsi, joka esitti käytännössä sitä, mitä hallitus tulee joka tapauksessa tekemään eli kunnioittamaan sitoumuksia sotien veteraaneja kohtaan. [Markku Rossi: Ja on jo tehnyt niin!] Jos heihin liittyvä rahoitusbudjetti loppuu vuoden aikana, niin sitä nostetaan sitten tarvittaessa. Tämä on varmasti yhteistyössä sovittu aikaisemminkin hyvin parlamentaarisesti hallituksen ja opposition välillä, ja nyt se lähdettiin politisoimaan. Tätä Sotaveteraaniliittokin piti julkisuudessa paheksuttavana ja ihmetteli sitä, että tämä aihe politisoidaan. Mutta se siitä.

Jos puhutaan tästä itse asiasta, niin ihmettelen sitä, että edustaja Viitanen ei tavallisten suomalaisten lisäksi viittaa epätavallisiin suomalaisiin eli siihen, että nämä korotukset absoluuttisesti koskevat ylimpiä tulokymmenyksiä voimakkaammin. Teille tämä vaikutus on aikaisemmin ollut tärkeä kysymys. Tässä tämä vaikutus on selvä, mutta teille siinä ei sitten enää ole mitään ihmeellistä, kun hallitusta pitäisi kehua kerrankin.

Täällä on nostettu esiin kotitalousvähennyksen korottaminen, minkä hallitus on toteuttanut. Se on erittäin järkevää. Itsekin kuulun niihin 200 000 kotitalouteen, joiden asunnossa, omakotitalossa, on öljylämmitys. En ole vanha, en ole eläkeläinen, mutta silti näin on, kun vanhan talon olen aikamani ostanut. Valtiovarainministeri sanoi aivan oikein, että tämä tilanne tässä muuttuu vähitellen. Tämän ratkaisun myötä öljyn hinta väistämättä tässä nousee kotitalouksille, ja muiden ratkaisujen myötä sitten muut vaihtoehdot tulevat kannattavimmiksi. Uskon, että tämä prosessi tapahtuu vähittäin, mitä varmasti hallitus ja oppositio kummatkin kannattavat.

Mitä tulee edustaja Viitanen esittämiin korvauksiin näille kotitalouksille, niin sen verran on oma lehmä ojassa, että en uskalla siihen lähteä ottamaan kantaa.

15.15 Ville Niinistö vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Lehti toi hyvin esille sen, mitä vaihtoehtoja öljylämmityksen korvaamiseen on. Mielestäni tässä olisi nyt erittäin olennaista, että ministeri Tiilikaisen tontilla, kun nämä kuuluvat sinne ympäristö- ja energiaministerin vastualueeseen, tätä energianeuvontaa nyt painotettaisiin, että autettaisiin myös niitä henkilöitä, usein iäkkäitä pariskuntia, jotka eivät itse saa sitä tietoa tai voi näitä toimia tehdä, että hekin pääsisivät vaihtamaan öljylämmityksen puhtaampiin vaihtoehtoihin, mikä luo sitten talouteen toimeliaisuutta, vähentää öljyriippuvuutta ja parantaa heidän perheensä taloutta. Tämä olisi kaikkien etu, että tässä edetään. Toivon, että hallitus tätä tekee ja keskustalaisetkin muistavat omalle ministerille, ministeri Tiilikaiselle, puhua tästä, että myös ne iäkkäät pariskunnat siellä maaseudulla saavat vaihdettua lämmitysjärjestelmänsä, eikä vain voivotella eduskunnassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

Sitten edustaja Suutari toi esille vähän toisenlaisen näkökannan turvetuotannon ongelmiin. Siinä olen ollut huolissani siitä, että viime hallituskauden lopulla ympäristöministeri Grahn-Laasosen jäljiltä valtakunnallinen soidensuojeluohjelma keskeytettiin vuosikausien asiantuntijavalmisteluun jälkeen ja on käynyt niin, että niistä arvosoiista, jotka piti suojella alkuperäisen suunnitelman mukaan, on suojeltu vasta noin kolmannes. Rahat on leikattu sen jälkeen pois lähes täysin myös vapaaehtoiselta suojelulta, joten maanomistaja, joka haluaisi suojella suonsa, ei saa niitä suojeluun. Tämä tilanne on luonut asetelman, jossa turvetuotannossa kohdistuu paine yhä enemmän arvosoiille edelleenkin, ja sen takia soiden suojelussa pitäisi edetä, jotta ne arvosuot saadaan suojeltua. Onneksi silloin edellisen kauden alkupuolella, kun ympäristöministerinä itse toimin, saatiin ympäristönsuojelulaikiin sellainen pykälä, joka estää turvetuotannon luonnoltaan arvokkailla soilla, mutta se koskee vain uusia hakemuksia eikä niitä, jotka olivat jo silloin käsittelyssä, joten se asia on vähän keskeneräinen.

Lopuksi sanoisin energiaveron palautuksesta, joka nyt tuli — hallitus sitä lisää — että fiksumpaa olisi tukea minun mielestäni maataloutta jollain muulla tavalla, jossa otetaan kotimaisia polttoaineita käyttöön, kotimaisia vaihtoehtoja, kuin tukea öljyn käyttöä maatalouskoneissa. Sekään ei ole kauaskantoista, vaan tätä rahaa voisi ohjata jotenkin paremmin [Puhemies koputtaa] kotimaiseen kehitykseen.

15.17 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Onhan se nyt kerta kaikkiaan uljasta, että me hyvätuloiset ihmiset täällä neuvomme öljylämmitteisissä taloissa asuville, että miksi heidän pitäisi vaihtaa ja miten heidän pitäisi vaihtaa ja kehotamme, painostamme ja pakotamme heitä ympäristöystävällisempiin lämmitysmuotoihin. Luuletko te todella, että kysymys on siitä, että ihmiset eivät tiedä, että öljylämmitys on ympäristölle epäedullisempi vaihtoehto? Kyse on siitä, että tämä siirtyminen öljylämmityksestä on, jos nyt sentään edustaja Elolle niin varmaan monille muillekin ihmisille, vaivalloista ja kallista. Siksi edellinen hallitus oli juuri tätä varten räätälöinyt pikkuriikkisen määrärahan pientalojen energiaremonteille, jotta autettaisiin ihmisiä öljylämmitteisistä taloista ympäristöystävällisempiin lämmitysjärjestelmiin. Nyt ihmettelen, miksi tällä hallituksella ei ole ollut missään vaiheessa halua tätä pientä porkkanaa palauttaa keinovalikoimaan: ainoastaan keppeä tässä heilutellaan ja vielä sormea heilutellaan päälle, mikä on aivan turhaa.

Edustaja Zyskowicz totesi, että tällä kiinteistöveron korotuksella oli tarkoitus korvata varhaiskasvatusmaksujen alennukset. Tämä ajatus oli kyllä aivan erikoinen himmeli, koska 170 kuntaa olisi joutunut pakosti nostamaan kiinteistöveroja. Näitä ovat Helsinki ja Espoo, joilla ei todellakaan ollut mitään tarvetta paikata näitä varhaiskasvatusmaksuja, ja ne olisivat saaneet rahaa kassaan monin verroin sen, minkä olisivat menettäneet. Ja sitten kaikille muille se olisi joka tapauksessa jäänyt vapaaehtoiseksi.

On kyllä tosiasia, että jos olemme voineet vaikuttaa siihen, että tämä Helsingin ja Uudenmaan kannalta haitallinen veronkorotus on nyt jätetty tällä kertaa väliin, niin olen siitä iloinen. Ihmettelen vain, että sen kerran, kun me vastustamme veronkorotusta, niin senkin me jotenkin teemme väärin. Vastustamme väärin veronkorotuksia! [Puhemies koputtaa] Ilmeisesti me emme voi tälle asialle yhtään mitään.

15.20 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kyllähän tämän vähän hupaisaksi tekee myöskin se tosiasia, että täällä edustaja Hoskonen moitiskelee oppositiota veronkorotuksesta, esityksestä, jossa edustaja Hoskonen itse, ja keskusta, on nostamassa veroja, nostamassa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

lämmityspolttoaineiden veroja ja muita polttoaineiden veroja. Tässä esityksessä te moittitte meitä: te olette, edustaja Hoskonen, nyt vastuussa ihan itse näistä korotuksista, ja siksi toivoisin, että kuuntelette juuri muun muassa äskeisen puheenvuoron argumentteja siitä, kuinka vaikeaa voi tosiasiaassa olla monelle pienituloiselle eläkkeensaajalle tämä lämmitysmuodon vaihtaminen ympäristöystävällisempään. Siksi tämä on aito huoli. Kyllä tästä argumentaatiosta käy nyt ilmi, että esimerkiksi edustaja Elo ei tunne sellaisen pienituloisen eläkkeensaajan asemaa, jolle tämä asia on todella hankala ja siihen ei ole varaa, ja, puhemies, kyllä se vain niin on, että varmasti on niin, että se muutaman kympin lämmityskustannusten korotus kyllä pienituloista siellä rahapussissa tosiasiaassa kirpaisee enemmän kuin sitten isotuloisempaa ihmistä. Nämä nyt sanoo ihan maalaisjärkikin, tämänkaltaiset asiat.

Puhemies! Ihan vielä palatakseni aiempaan keskusteluun, niin kyllä opposition silmissä valitettavasti tämä kiinteistöveron peruuttamisen tarina kulkee niin, että kyllä meillä oli viikonlopun ajan auki siellä vielä ihan aidosti hallituspuolueiden toimesta ja pyynnöstä vaihtoehdot A ja B. Se, että ei luovuta pakkonostosta, ja se, että luovutaan pakkonostosta. Se selvisi sitten siinä kokoustauon jälkeen tänään, ja vielä perjantaina käsitin, että valtiovarainministeriäkään ei ollut puhelimella tavoitettu kommentoimaan tätä asiaa — eli lainausmerkeissä verotulokertymää, käytännössä siis poliittista neuvottelukysymystä.

Olen siitä, puhemies, tyytyväinen, että tässä poliittisessa ratkaisussa, jonka hallituspuolueet tekivät, kuunneltiin myös opposition ääntä ja meidän kritiikkiämme asiaan. Minusta se oli viisas ja hyvä ratkaisu tässä suhteessa. Tekisi mieli vielä palata tähän ylärajaan, [Puhemies koputtaa] mutta 2 minuutin määräaika loppuu. Saatan vielä pyytää puheenvuoron.

15.22 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Haluan nyt vain muistuttaa, että meillä eduskunnassa on tietyt pelisäännöt olemassa: Jos hallituksen esityksiä muutetaan, on luonnollista, että hallitukseen myös ollaan yhteydessä, ja koska valtiovarainministeri oli Maailmanpankin kokouksessa ja häneen ei saatu yhteyttä, olisi ollut vastoin pelisääntöjä, jos perjantaina tästä asiasta olisi tehty lopullinen päätös. Elikkä poliittinen päätös syntyi perjantaina, [Pia Viitanen: Se on hyvä, että syntyi!] mutta varmaksi vakuudeksi, kunnioittaen pelisääntöjä, toimittiin näin kuin toimittiin ja tänään sitten yhdessä tehtiin päätös, hallituspuolueiden valiokuntaryhmät ja hallituspuolueiden puheenjohtajat.

15.23 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Suutari täällä aiemmin kyseli, miksi eduskunnassa esitetään vielä sitäkin, että turpeen verotukseen pitäisi tulla josakin vaiheessa sellaisia korotuksia, jotka ohjaisivat nopeutetummin turpeesta luopumista. Kaikki me tiedämme ja myös turvetuottajat tietävät, että turpeen energiakäytöstä tullaan asteittain luopumaan. Se on varmasti kiistaton asia.

Mutta haluan hieman palata niihin lukuihin, mitä edustaja Suutari esitti ikään kuin turvetuotanto olisi jotenkin minimaalinen asia Suomen suoluonnon ja energiankäytön kannalta: On kuitenkin hyvä muistaa ne lähtökohdat, miksi kritiikkiä esitetään. Se ei ole pelkästään suoluontokysymys, se on myös ilmastokysymys, se on myös vesiensuojelukysymys. Ja on hyvä muistaa, että Suomen alkuperäisestä luonnontilaisesta suoalasta yli puolet on ojitettua, ei suinkaan mikään minimaalisen pieni osuus.

On myös hyvä muistaa, että aika hiljattain laaditussa kansallisessa suo- ja turvestrategiassa suoluonnon luonnontilaisuus luokiteltiin viiteen eri luokkaan, 0:sta 5:een. Vain luokka 0 on niitä soita, jotka ovat täysin luonnontilansa menettäneitä. Ja asia ei ole niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

kuin edustaja Suutari totesi, että vain nämä luokan 0 suot olisivat turvetuotannon käytössä — käytössä on myös ykkös-, kakkos- ja jopa kolmosluokan suoluontoa. Ja valittaen täytyy todeta, että valtionyhtiö Vapo on juuri se, joka näitä vielä eniten luonnontilaisia piirteitä omaavia soitakin käyttää, toisin kuin vaikkapa Turveruukki, joka käyttää vain nolla-, ykkös- ja kakkosluokkien soita.

Eivät nämä asiat aivan kunnossa ole, ja sen vuoksi turpeen energiakäyttöä täällä kritisoidaan ja esitetään myös kysymyksiä, että eikö olisi aika turpeen verotustakin jossain vaiheessa kiristää.

15.24 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämä lämmitysöljyn hinnan korottaminen ja niiden talojen muuttaminen jollekin muulle lämmityspolttoaineelle kuin öljy on tietysti järkevää tehdä aina silloin, kun se järjestelmä on teknisesti loppuun käytetty. Eihän toimivaa järjestelmää kannata pois romuttaa. Aivan yhtä lailla jos teillä on hallussanne erittäin hyväkuntoinen auto ja sitten meinaatte hankkia sähköauton, niin kannattaa se vanha auto ajaa nyt niin loppuun, että vie romuttamolle, ja sitten ostaa se uusi auto. Se on ympäristönkin kannalta ehdottomasti paras ratkaisu.

Sitten mitä tulee tähän metsäkoneiden ja monien työkoneneiden käyttämään samaiseen polttoöljyyn, niin metsäkoneurakoitsijoilla, suurimmalla osalla, on urakkasopimuksissa polttoaineklausuuli, eli jos polttoaineen hinta nousee, urakkataksassa se pikkuisen näkyy. Eli siinä mielessä sitä riskiä — ainakaan metsäkonepuolella, jonka aika hyvin tunnen — siellä ei ole. En tunne tuota kaivinkonepuolta ja muuta koneurakointipuolta, että onko siellä sitten olemassa vastaavat klausuulit sopimuksissa, mutta uskon, että on. Eli siinä ei ole ongelmaa. Mutta ei missään nimessä kannata lähteä mitään muutoksia tekemään hetken mielijohteesta, vaan kyllähän ne vanhat lämmitysjärjestelmät kannattaa käyttää loppuun ja ottaa sitten se uusi käyttöön, kun se on järkevää. Ei talousajattelu ole kiellettyä, vaikka se kuinka demareita viehättäisikin.

Kolmas asia eli se, että tässä saataisiin sitten jotakin hämminkiä aikaan, kun veroja lasketaan: Ben Zyskowicz omassa puheenvuorossa kertoi, miksi tämä päätös aikanaan tehtiin. Nyt sitten verotuottoja on tullut lisää, ja kaikki sen tiedämme tässä talossa, että kun veroja pystymme pikkuhiljaa laskemaan, se korvaa valtiolle syntyneen menetyksen varmasti lisääntyvinä työpaikkoina, ja että se, kun työttömyys laskee, on kaikkein suurin hyöty valtiontaloudelle ja kuntataloudelle ja yleensä koko yhteiskunnalle, mitä olla voi. Inhimillisesti ottaen se on kaikista paras vaihtoehto, aina.

Ja suoluonnosta puhui edustaja Halmeenpää. Vielä totean, että turvesuota Suomessa on tänä vuonna käytössä yli 40 000 hehtaaria. Puhutaan miljoonista hehtaareista suota, joten tuskin sillä [Puhemies koputtaa] 40 000 hehtaarilla maailmaa pilataan.

15.27 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Totta lienee, että omakotitalon omistaja, joka ei ole tottunut maalämpöön, pelkää muutoksen vaikutusta taloudellisessa ja ehkä teknisessä mielessä ja epävarmuutta. Mutta kun omakotitalon tai kiinteistön myyntiin liittyy usein energiatodistuksen hankinta, siihen yhteyteen voisi kyllä kehittää laskelman, mekaanisen laskelman, kuinka paljon lämmitystavan muuttaminen maksaisi. Luulen, että vaikka sitä öljykattilaa voisi vielä jonkun vuoden käyttääkin, niin aikaisempi vaihto on sittenkin taloudellisempi, koska vanhat öljylämmitykset ovat hyötysuhteeltaan heikkoja. Se, että annettaisiin sitten vauhditusta valtion varoista tähän muutokseen, lienee tarpeetonta, koska tämä Ruotsissa tapahtunut muutos oikeastaan eteni tällaisen lumipallovyyryyn kaltaise-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

na: naapuri vaihtoi, ja sen jälkeen vähitellen koko katu oli vaihtanut lämmitysjärjestelmän. Siitä ajasta vielä nämä tehot maalämmössä ja talteenotossa ovat olennaisesti parantuneet. Valtion ehkä kannattaisi miljoona käyttää tästä 10 miljoonasta viestintään, jossa osoitettaisiin, että monen kannattaisi ottaa laina ja vaihtaa lämmitysjärjestelmä maaperäisen lämmön talteenottoon ja koko systeemi uudistaa sen mukaiseksi nykyaikaiseksi ratkaisuksi.

15.28 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Oletan niin, että valiokunta tekisi kyllä palveluksen ympäristölle ja tavallisille suomalaisille, jos se omaan mietintöönsä lisäisi kannanoton, jossa todettaisiin, että valiokunta rohkaisee hallitusta antamaan kansalaisille käyttöön lämmitysenergiamuodon vaihdosta tukevia avustuksia tavalla tai toisella, joko kotitalousvähennyksen käytön kautta tai sitten erillisavustusten käytön kautta. Se olisi positiivinen signaali.

Ymmärrän edustaja Lehden logiikan tässä sinällänsä lainanoton kautta mutta tunnen myös ihmisten tilanteita, että moni pienituloinen eläkkeellä oleva kammoaa uuden lainan ottamista. Kun puhutaan kuitenkin ei 1 000:sta ja 2 000:sta vaan tuhansista ja yli 10 000 euron menevistä summista, niin lainanotto ei ole se, jota ensimmäisenä halutaan tehdä. Samaan aikaan meillä tänään iltapäivällä varoiteltiin tästä liiasta lainanotosta, että kotitaloudet ovat velkaantuneet voimakkaasti.

On ollut mielenkiintoinen tämä kiinteistöverokeskustelu. Olen tässä vähän äimän käkenä ollut, kun minä olen juuri ajatellut, että tämä olisi se asia, jossa voisi antaa keskustalle tunnustusta, koska se, mitä kuulin tapahtumien kulusta, viittasi siihen, että keskustassa oli käynnistynyt pieni korjausliike ja on huomattu, että kannattaa myös kaupunkilaistenkin elämästä olla kiinnostunut, ja kun tämä olisi kohdistunut pääkaupunkiseutuun, niin jotenkin näytti, että keskusta on nyt herännyt siihen, että tämän veron korotus ei nyt ehkä ole parhaimmillaan, mutta täällä on hyvin väkevästi pyritty osoittamaan, että juuri perjantaina tupsahti uusia tietoja kiinteistöveron tuotoista. Ihmettelen sitä kuitenkin sen takia, että ainakin minulle kiinteistöverolappu tuli jo viime keväänä, niin että on vähän vaikea nähdä, miten se tieto kiinteistöverotuksesta on puoli vuotta kestänyt tulla. Olen luullut, että kiinteistöjä ei synny vuoden mittaan kovin paljon, että tämä ei ole semmoinen lapsentekoasia, joka voi yllättää plus- tai miinusmerkeissä, vaan ne kiinteistöt ovat siellä valmiina olemassa. Mutta saattaa olla, [Puhemies koputtaa] että kun jään kuuntelemaan, niin edustaja Zyskowicz kertoo, miten kiinteistöjä oikeastaan syntyykin vuoden mittaan tuommoisena ihan yllätysjuttuna ja sitten [Puhemies: 2 minuuttia on reilusti ylittynyt!] niitä lokakuussa arvuutellaan.

Puhemies Maria Lohela: Hyvät edustajat, huomautan nyt tässä kohtaa, että päiväjärjestyksessä tämä kiinteistöverolakiasia on täällä pöydälle pantavana mietintönä. Se tarkoittaa sitä, että se tulee tänne lähetekeskusteluun ihan lähiaikoina. Eli nyt olisi syytä pysyä tässä valmisteveroasiassa.

15.31 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! En valitettavasti pysty vastaamaan edustaja Heinäluoman odotuksiin mutta vastaan mielelläni edustaja Harakalle. Hän nimitäin sanoi, että tähän olisi vallon ihmeellinen himmeli, jos olisi päätetty, että se vastaan-tulo, joka tehtiin lapsiperheiden hyväksi alentamalla varhaiskasvatusmaksuja, kompensoitaisiin kunnille kiristämällä kiinteistövero. Edustaja Harakka, tämä voi olla ihmeellinen himmeli, mutta näin tosiasiaa kuitenkin tapahtui. Olin itse paikalla siellä kehysriihessä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

— jos se nyt oli kehysriihi, en ole ihan varma, missä riihessä oltiin [Naurua sosiaalidemokraattien ryhmässä] — jossa todellakin pääministerin virka-asunnolla päädyttiin varhaiskasvatusmaksujen alentamiseen ja sitten pohdittiin, itse asiassa eri työryhmässä pohdittiin, milläs tämä kunnille kompensoitaisiin, ja siellä päädyttiin siihen, että osin pyritään kompensoimaan kiinteistöveron alarajaa nostamalla.

Mitä, arvoisa puhemies, vielä tulee tähän veropolitiikan suureen linjaan, niin hallituksen linja ja kokoomuksen linja on ollut siis tämä työlinja eli pyritään keventämään työnteon verotusta. [Eero Heinäluoma: Suurten perintöjen verotusta!] Sehän on perusteltua, koska se vaikuttaa positiivisesti työnteon kannustimiin, sitä kautta talouskasvuun, vaikuttaa verotuottoihin ja niin edelleen. No nyt vähän ihmettelen, koska tämä ajatus, että ei niin paljon veroteta työtä vaan siirretään painopistettä kulutuksen ja ennen kaikkea ympäristöhaittojen verottamiseen, on ollut erittäin vahvasti ei pelkästään vihreiden papereissa vaan ainakin aikaisemmin myös sosiaalidemokraattien papereissa. Muistan demareiden eri yhteyksissä korostaneen tätä veromuutosta, eli ei niin paljon verotettaisi työnteokaa vaan mieluummin kulutusta ja haittoja. Nyt en tiedä — edustaja Harakalla onkin seuraava puheenvuoro — onko uusien kasvojen ilmestyminen demareitten veroasiantuntijoiksi muuttanut tätä linjaa.

15.33 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies, joudun ikävä kyllä tuottamaan teille pettymyksen, kun tämä keskustelu on kuitenkin kulkenut tähän kiinteistöveroasiaan, josta on nyt monenlaista totuutta ilmassa.

Toki tässä on otettava se varaus, että edustaja Zyskowicz on epävarma siitä, missä riihessä, ladossa tai liiterissä hän on nyt kulloinkin ollut asioita ties kenen kanssa sopimassa, ja on voinut olla niin hämärää ja pimeää, että on ollut epäselvää, kenen kanssa on oltu. Mutta todellakin näin on, että se kohtaanto, jota tässä oli ajateltu kompensoitavaksi, ei mennyt alkuunkaan oikein edes siinä alkuperäisessä esityksessä, ja se oli yksi niistä monista syistä, miksi tätä kiinteistöveron pakkokorotusta täällä vastustimme.

Tietenkin tärkein syy — tai kahdesta tärkeästä syystä ensimmäinen — oli se, että pääkaupunkiseudun jo ennestään mahdottomiksi ryöstäytyvät asumiskustannukset olisivat entisestään käyneet mahdottomammiksi. Työllisyys ja kasvu olisivat täällä Suomen kasvualueella käyneet erittäin vaikeaksi, ja vuokrat olisivat nousseet. Mutta myöskin, kuten esimerkiksi edustaja Hoskonen väkevästi todisti, haja-asutusalueilla arvoaan menettävien asuntojen kohtelu olisi ollut kohtuutonta.

Haluaisin muistuttaa siitä, että silloin tässä kiinteistöveroasiassa oli kuitenkin vielä jokin järki, kun sillä pyrittiin saamaan jotain tuottoa, mutta nyt meillä on edessämme tällainen laki, joka varmuuden vuoksi nostaa näitä ylärajoja tavalla, jota yksikään kunta ei tule käyttämään eikä tarvitse. Se on tarpeetonta lainsäädäntöä, joka pitäisi yksinomaan norminpurun takia jättää säätämättä. Sillä ei tehdä yhtään mitään. Sillä ei saada yhtään euroa. Sillä aiheutetaan vain ihan turhaa vaivaa ja menoa täällä salissa ihmisille, joilla olisi kaikin tavoin parempaakin tekemistä.

15.35 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tähän alkuun vain totean, että kyllä tuo edustaja Zyskowicz kuvatessaan hallituksen linjaa niin, että painopistettä siirretään työn verottamisesta muihin veroihin, jättää kummasti nyt mainitsematta, että samaan aikaanhan hallituksella on varaa keventää miljoonaperintöjen verotusta, kaikkein hyväosaisimpien apteekkarien verotusta, isojen metsäomistusten haltijoiden verotusta. Sitä on rahaa keventää,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

ja sitten kun tulee ihan pieni ihminen, pienituloisempi ihminen, silloin kyllä sitten veroja kiristetään, niin kuin muun muassa tämän esityksen myötä, ja siten olisi juurikin käynyt esimerkiksi kiinteistöveron esitetyssä korotuksessa, joka onneksi nyt peruttiin.

Puhemies! Sen verran vielä ennen kuin kohta tulen tähän lakiin haluan sanoa tämän kiinteistöveron ylärajan osalta, kun edustaja Zyskowicz myös sitä aiemmin ihmetteli: Edustaja Harakka tuossa edellä kuvasi aika hyvin tämän ongelmatiikan, että jos ja kun hallitus ihan oikein luopui tästä alarajan nostosta eli pakkokorotuksesta, niin tämän tilanteen tekee hie-man hämmäntäväksi se, että en ymmärrä enää, miksi sitten on pakko tätä lakia edes säätää ja muuttaa, koska ei tämä ylärajan tällainen ikään kuin korotus oikeastaan johda mihinkään, ei hyödytä mitään eikä yhtäkään kuntaa varmasti tosiasiassa sinänsä auta, koska nyt jo tällä hetkellä ollaan kovin kaukana niistä ylärajoista. Siksi puhuisin minäkin tämän normipurun nimissä, että olisi ollut järkevää hylätä koko laki.

Mutta, puhemies, tähän haluan osaltani alleviivata nyt sitä, mistä mielestäni on löytynyt aika hyvä yksimielisyys tässä salissa ainakin keskusteluissa: Olisi hyvin viisasta nyt tämän lain yhteydessä, että valiokunta käsitellessään tätä lisäisi jonkun lausuman tai jonkun muun kehotuksen, että hallituksen tulisi etsiä jotain keinoja, joilla pystyttäisiin kannustamaan ihmisiä ympäristöystävällisempien lämmitysmuotojen valintaan, ja kehittää jotain porkkanaa myös tähän.

15.37 Simon Elo si: Arvoisa puhemies! Pakko sanoa tähän alkuun, että tuntemani sosiaalidemokraatit eivät ole aikaisemmin pitäneet perusteltuna käsitettä pakkoruotsi, mutta varmaan tästä päivästä lähtien sekin pakko-sana teille kelpaa.

Tässä edustaja Viitanen otti esille pienen ihmisen aseman, ja ihmettelen sitä siinä suhteessa, että nimenomaan tässä esityksessä toteutuu se, mitä sosiaalidemokraatit usein ovat vaatineet, eli se, että ylempiin tulokymmenyksiin tämä kohdistuu voimakkaammin. Eivät he taida olla kuitenkaan niitä pieniä ihmisiä, mistä nyt Viitanen puhuu, koska nimenomaan nämä ylemmissä tuloluokissa olevat kotitaloudet asuvat huomattavasti alempia tuloluokkia, niitä pieniä ihmisiä, suuremmissa asunnoissa ja useammin omakotitaloissa.

Mitä tulee sitten lausuntoon siitä, tunnenko pieneläkeläisten asemaa, niin kun oma äitini on 72-vuotias suurperheen pieneläkeläinen, yli 30 vuotta kotiäitinä, niin ei siinä suurella eläkkeellä juhlita. Eli vastaukseni on, että kyllä tunnen omakohtaisesti. Ja hänellä on vielä vanha omakotitalo, jossa näitä samoja ongelmia on kuin pienillä ihmisillä tässä suhteessa on. Ja vielä, edustaja Viitanen, kun kaiken sen päälle yksi hänen pojistaan, seitsemästä lapsesta, on lähtenyt politiikkaan, niin kyllä siinä on yhdelle ihmiselle, pienelle ihmiselle, paljon kestämistä.

15.38 Outi Mäkelä kok: Arvoisa puhemies! Hallituksen linjahan on ollut verotuksessa kokonaisveroasteen lasku ja työn verotuksen keventäminen. Nyt kun tästä kiinteistöverotuksesta on täällä paljon keskusteltu, niin kyllähän tämän kiinteistöveron korotuksen tavoite oli, niin kuin täällä on hyvin todettukin, tukea kansantaloutta ja kuntataloutta ja vahvistaa tulopohjaa, ja muun muassa OECD on tästä todennut ja jopa kehottanut Suomea korottamaan kiinteistöveroja ja vastaavasti laskemaan työn verotusta. Mutta nyt siis todellakin kävi ilmi, että tuotot ovat yllättäneet positiivisesti ja näitä veroja ei ole tarpeen korottaa, ja eihän kukaan nyt halua veronkorotuksia, jos ei se ole välttämätöntä.

Kun täällä pohdittiin, että mistä se yllätystuotto nyt sitten on tullut, niin toivon itse, että se osittain olisi tullut siitä, että meillä on kiinteistökantaa paljon, joka ei ole missään re-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

kisterissä. Se on ollut Kuntaliiton ja monien huoli, että meillä on kunnilla useita satoja tuhansia, jopa miljoonia, saamatta rahaa näistä kiinteistöistä, jotka puuttuvat rekistereistä, ja näiden kiinteistökantojen inventointi on sellainen harjoitus, jota toivon kunnissa enemmän tehtävän. Myöskin kiinteistöjen verotusarvojen tarkistaminen, joka nyt on osittain menossa, on tärkeä työ, ja mielestäni siihen pitää nyt todella panostaa, että maapohjat ja rakennusten arvot ovat oikein.

15.40 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on mennyt varsinkin edustaja Zyskowiezin ansiokkaista puheenvuoroista tähän koko veropolitiikan linjaan, ja on selvää, että järkevä veropolitiikkahan on semmoista, joka palkitsee kasvua ja työllisyyttä, ja tässä mielessä työntekoa pitäisi verottaa niin vähän kuin ikinä mahdollista. Se on keskeinen johtoajatus.

No, sitten tullaan tietenkin väistämättä tämän hallituksen veropolitiikan osalta siihen kysymykseen, että mites ihmeessä nyt työntekoa edustaa tämä suurten miljoonaperintöjen perintöveron alentaminen. Mitä työtä siitä syntyy, että suurten perintöjen verotusta laskeetaan? Minä en kyllä keksi millään tavalla, miten sillä olisi työllisyysvaikutus mihinkään suuntaan, edes juristien suuntaan. Sehän on vain tulonsiirtoa niille, joilla menee erittäin hyvin, ja näin voi sanoa, että se oikeastaan ylläpitää korkeata verotusta työnteon osalta. Sama koskee tätä suurten — huom. suurten — metsätilojen ylimääräistä verotuksen alennusta, jonka myös tämä hallitus järjesti. Ja tietenkin semmoiselle, joka on politiikkaa seurannut pidempään, tulee mieleen, että ehkä hallituspuolueet ovat keskenänsä sopineet joitakin etuja itseään lähellä oleville tahoille, [Antti Rinne: Apteekkarivähennys!] ja sitten ovat nämä ylevät puheet täällä, joita käytetään erikseen. — Tai tämä apteekkarivähennys, joka tarkoitti käsittämätöntä yksittäiselle apteekkarille tulevaa 15 000 euron vuosittaista veronalennusta. [Pia Viitanen: Ei voi olla totta!] — 15 000 euroa, ja sitten sanotaan, että koetakaan, pienituloiset, siellä omakotitaloissanne kestää, kun ei tämä loppujen lopuksi ole kuin vain kympejä, mitä teiltä viedään. Tämähän ei ole oikein, eikä tämä ole sen linjan mukaisista, josta te täällä puhutte.

Edustaja Hoskoselle sanon, että hänen puheensa taloudesta oli erittäin järkevä, että odotetaan kuuletuksia ja sitten tehdään muutoksia. Mutta se ei kyllä vastaa sitä, mitä keskustusta on edellyttänyt Helsingin tekevä energiapolitiikka. Keskustahan on vaatinut, että näistä uusistakin voimaloista luovutaan nopeasti ja siirrytään uusiutuviin [Puhemies koputtaa] voimaloihin siitä huolimatta, että se aiheuttaa erittäin suuria taloustappioita helsinkiläisille veronmaksajille.

15.42 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tosiaan vielä palaan nyt tähän yleiseen verolinjaan. Tämä hallitus on jo vaalikauden alun aikana keventänyt tuloverotusta merkittävästi. Se on hyvä asia. Sillä on työllisyyttä saatu tähän maahan jonkin verran lisää, se on ainakin osaltaan siihen vaikuttanut. Haittaveroja on korotettu, kuten tupakkaveroa. Se on oikea suunta sinänsä, mutta tätä lämmityspolttoaineiden veronkorotusta en kyllä laske samaan kastiin haittaverotuksen kanssa. Kyllä asuminen on välttämätöntä, varsinkin täällä kylmässä Suomessa.

Mutta palaisin vielä nopeasti, lyhyesti, kiinteistöverotuksen alarajan nostoaikeseen, josta täällä on paljon puhuttu, että se olisi tuonut kunnille lisää rahaa 25 miljoonaa euroa, jolla olisi sitten kompensoitu varhaiskasvatusmaksujen alentamisia omalta osaltaan. No, minä en vielä kukaan ole ymmärtänyt logiikkaa, joka tämän esityksen takana nyt on. Jos ala-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

rajoja olisi nostettu, se olisi kieltämättä pakottanut kunnat nostamaan kiinteistövero. Yli puolet Suomen kunnista olisi ollut siihen pakotettuja. Mutta mistä se ylimääräinen raha olisi tullut?

Kokoomuskin on talousliberaali puolue, ja edustaja Outi Mäkelä nyt toi äsken puheensa esille, että veronkorotukset eivät ole hyvä asia, niihin ei tulisi yleensä ottaen pyrkiä. Mutta kyllähän kunnillakin edelleen on, ja tulee olemaan tämän korjatun esityksen myötä, vähintään se sama liikkumavara käytössä, ja on suurempikin. Ne voivat nostaa sitä kiinteistövero halutessaan, jos ne tarvitsevat ehdottomasti lisää rahaa, mutta nyt niiden ei ole pakko, kun tämä esitys korjattiin. Sitä vastoin, jos alaraja olisi nostettu, niin yli puolet kunnista olisi tosiaan ollut pakotettuja veronkorotuksiin, ja se ei olisi missään tapauksessa ollut hyvä asia eikä oikein.

15.44 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tänään valtiovarainvaliokunnan verojaosto ja myös valtiovarainvaliokunta ovat osoittaneet kykyä tehdä myös hallituksen esityksestä poikkeavia päätöksiä, ja se on mielestäni sinällään terve asia, että silloin tällöin tulee tilanteita, joissa on parempi, että eduskunnassa korjataan hallituksen esityksiä, kun huomataan, että syystä tai toisesta ne eivät ole parhaita mahdollisia.

No, nyt palaan sitten tähän esitykseen, jota nyt käsittelemme. Ajattelen kyllä niin, että olisi aika toivottavaa, että kun tämä menee nyt valtiovarainvaliokuntaan, ja eikös tämä mene juuri sinne kuuluisaan verojaostoon, niin olisi aika kohtuullista, että tähän voitaisiin liittää semmoinen lausuma, jossa koko eduskunta osoittaisi, että se aidosti ymmärtää näiden pienituloisten — myös omakotitaloissa mutta ei vain omakotitaloissa vaan monien kerrostalossakin asuvien — murheita ja että eduskunta edellyttää hallitukselta esityksiä, joilla voidaan tukea uusiutuviin energioihin siirtymistä lämmitysmuodoissa. Tämä olisi ehkä semmoinen esimerkki, jota hyvin laveasti Suomen kansa kiittäisi, ja niille, jotka joutuvat nyt kärsimään näistä veronkorotuksista, joita täällä tietävästi kukaan ei rakasta, vaikka niitä kannattaakin, osoitettaisiin, että heidän elämänolosuhteitaan ymmärretään, ja tulisi tämmöinen porkkanaraha, jota aikaisemmin on jo käytetty joko kotitalousvähennyksen kautta tai sitten erityisen avustuksen kautta.

Jään katsomaan suuresti arvostamaani valtiovarainvaliokunnan puheenjohtajaan, edustaja Kalliin, että ottaisiko hän tässä semmoisen kopin, että valiokunnalla olisi vähän liikumatilaa, kun mietintöä tehdään.

15.46 Lea Mäkipää si: Arvoisa puhemies! Laitan vielä pienen lusikan soppaan. — Jos puhutaan kiinteistöverosta, vaikka tämä ei ole oikeastaan se asiakaan, mitä pitäisi puhua, niin kyllähän kiinteistövero koskettaa kaikista eniten epäoikeudenmukaisesti maaseudun harvaan asuttujen alueiden ihmisiä. Sehän oli ennen katumaksulaki, ja nyt me maksamme kiinteistövero, mutta ei meillä ole katuvaloja, ei pidetä teistä huolta. Yöllä paistaa kuu ja päivällä aurinko, muuta vastiketta me emme saa.

Ja sitten, kun on puhuttu yleensä energiapolitiikasta, niin alkää nyt hyvät ihmiset ihan laittako tätä turvetta pannaan. Saattaa olla vielä vuosikymmenien varrella, että Suomi tarvitsee huoltovarmuutta, josta täällä joku puhui. Pidetään huolta, että turve on aina siellä takataskussa mukana. Tiedetään myös, että uusien tutkimusten mukaan turpeella on erittäin hyvä homeensietokyky, että voidaan sillä paikkailla rakennuksia, tehdä rakennuslevyjä ja paketteja ja kaikkea tämmöistä. Tämä on ihan uusi ulottuvuus turpeen käytössä. Toivottavasti sitä nyt ei sitten laiteta pannaan, niin kuin täällä on monesta suusta sanottu, että tur-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2017 vp

vetta ei saisi käyttää missään tapauksessa. Saattaa koittaa se aika, että me vielä sitä tarvitsemme.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.